Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхетаІ

СЕРГАЛО

СОВЕТСКИЙ СОЮЗ ЧИАССР

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 2 АПРЕЛЬ, 1985 ШУ. ● № 39. (7074). ● Мах 3 кеп.

ШЕРАГІА ЙОАРЖАЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬ!

МЕХКДАЬТТАХОЙ ГІУЛАКХАШ

Цхьайттаглаг1а пятилетна т1ехьхьарча шера планашн т1аийца социалистически дехкаран хан хьалха кхочаннцдара, парте арбанарча XXVII съезда сийленца нахьабахара йоаг1ург ерриг1а таронашн кхочамашан оарцг1а а дахьха кхъьхьгаш ба Октябрьски революцие орден леларе «Старогрозненфть» НГДУ мехкдаьттахой. Цунга хьежка дика да кар ухх шера доахашш доха доха кхъьхьгама толамашш а. Бурудеттаррахара хьа а ийца цар нараспаиалй цхьа скважина. Ер шу доладелча денз паччахьалкхен планал совг1а цар даькхад 6850 тонн «Іаьржа дошуо». Из хул Сийлахь-боккаха Дайметка т1ем т1а советски халкъо йоккха Котало йьккха 40 шу дузача ц1ейта кхачалсьа планйл совг1а дакх лаьрхьлачул 650 тонн дукхар1а. Цу масало къьхьта хьанкьокх НГДУ мехкдаьттахоша шоаш т1аийца дехкаран дикка т1ехкхочаннцеш хилар.

Т1ехкхочаннцу цар дерриг1ача т1ехнико-экономически хьокхаммий даькъе шоаш т1аийца социалистически дехкаран а. Къьхьегама овсарле планал совг1а цхьа процент ланхьяра парте енна задани шоззеи ахаззеи гаргга т1ехкхочаннцьйй. Заданел совг1а товерни продукци маьхала яккхарах ухх шера хьалхарча шин бетта 435 заар сом пайда баьб паччахьалкхенна.

Кхольча материалий, сийдала, доагора чотаг1а шера шин дийлаьха бола бера т1ехьа къьовсам доаттабеча цар цу достамаг1а а дика кайоалаш болх бу. Хьалхарча шин бетта кхоалй 278 заар пилоаттасаат электроэнерги, дукха йоькъала менерг1и, 83 тонн условни доагор, 218 тонн лаьрка металл, кхийла материалаш.

Уж толамаш доахача диза дакъа а лаьцад, хадданна социалистически яьхь хьалха латташ а ба скважинашта капитальни ремонт еча цеха бурудеттар Мусханов Баха, мехкдаьттта доаха операторашш Ветиров, Атаршинов, Идагов, кхы дукхха барашш. Оьсаре къьхьегарал совг1а, цар шоай бехнаг1а цхьаккха тайпа хьовсам хилийтад ба1ам т1а.

Ишшта къьхьегаш болча мехкдаьттен газн йоахача управлене мехкдаьттахоша донкхий декхарашш т1аийца Б. И. Ленин ваь 115 шу дузача ц1ейна хетадаь. Ерриг1 союзни коммунистически субботник хула ди хьинареча къьхьегамца белгалдаккхара управленерча мехкдаьттен газн йоахача йиъ цеха болх-лоша доп деннад 20 апреле кхоьлча доагора-энергетически ресурсий чотаг1а къьхьег1а, пиллеш совг1а ах б1аьв тонн мехкдаьтта дакхха, г1ишлон-ремонтни балхашш дерриг1а яьх эзар сома маьхх.

Ерриг1 союзни коммунистически субботникеш даьна доацаш хуттга 2650 саг, царех дукхха барашш шоай массазерча балха моттигашка къьхьегама ноьхе латташ хуттга. Цу дийнаьха шоаш даьнхха йиъ эзар сом алапи цхьайттаглаг1а пятилетка фонда юкъъехьорга цар.

Къьхьегама вахте латташ боацарашш 20 апреле хьагул а дах. «Вторчермете» Ладугрда шийтта тонн тиша аьшн, дийлаг1аргьа шин бетт чуэлаьха йоацаш йоца гаьшаш, достам бергба цехашка, производственни помещенешка, иштта кхы балхаш дерг1а.

А. ТИЩЕНКО,
т1а штате воица корр.

ХЬЕЕННАЧА БІАЬСТЕНО ДІАДЕХ

Кхаш леладерашка дукха уйлаш ййташ я ер біаьсти. Кхашкара балхаш 20—25 ди т1ехьадаьннад. Дуле, дикка т1ехьайсал культураш дІае сеан йоца ха. Шийла хиламаш лаьттаг1а йоахчача кхаматта хьоанала г1а ма боатт1а г1а пайда эцан, -халаг1а хул оаппр д1ндаккхара беш бола болх а. ВІаьхьеннача біаьстенах эе ца далийтара, лаьттах йоаллача т1оадалах ма могта пайда эцара боахаммий агрономически службаш денхарийла я кхашкара балхаш чакхдахара йолча технологенен планаштен, эттача хьалашка хьежка, корректировка е. Лаг1ка квалификация йоца механизаторени надраш иза бола техникех хиларах, фуи удобренеш Іалашьтарах республ1ика колхозаш совхозаш таронашн йолаш я лоацдача хавен дикен біьстан кхашкара балхаш чакхдаьхьа. Цхьа сахьат киллал йоца ха зехьа да йоаеш техникех ма могта пайда эцаш Діадаьхьа а деза ужаш.

Кхаьнта терхаш т1абахийта беза гурахьа дайийнача культураш та. Лаьтта шортта т1оадал а йоаллаш, дІаьхха г1а доаш ужаш дехоша сиха дег1ийолаеш ужаш. Минеральни удобрене1 а т1увсаш, овлашта подпромка яра дика хаоттаьн лаьтт. Йіоккха ца тохаш дукхар1а. Цу масало къьхьта хьанкьокх НГДУ мехкдаьттахоша шоаш т1аийца дехкаран дикка т1ехкхочаннцеш хилар.

Т1ехкхочаннцу цар дерриг1ача т1ехнико-экономически хьокхаммий даькъе шоаш т1аийца социалистически дехкаран а. Къьхьегама овсарле планал совг1а цхьа процент ланхьяра парте енна задани шоззеи ахаззеи гаргга т1ехкхочаннцьйй. Заданел совг1а товерни продукци маьхала яккхарах ухх шера хьалхарча шин бетта 435 заар сом пайда баьб паччахьалкхенна.

Кхольча материалий, сийдала, доагора чотаг1а шера шин дийлаьха бола бера т1ехьа къьовсам доаттабеча цар цу достамаг1а а дика кайоалаш болх бу. Хьалхарча шин бетта кхоалй 278 заар пилоаттасаат электроэнерги, дукха йіоькъала менерг1и, 83 тонн условни доагор, 218 тонн лаьрка металл, кхийла материалаш.

Уж толамаш доахача диза дакъа а лаьцад, хадданна социалистически яьхь хьалха латташ а ба скважинашта капитальни ремонт еча цеха бурудеттар Мусханов Баха, мехкдаьттта доаха операторашш Ветиров, Атаршинов, Идагов, кхы дукхха барашш. Оьсаре къьхьегарал совг1а, цар шоай бехнаг1а цхьаккха тайпа хьовсам хилийтад ба1ам т1а.

Ишшта къьхьегаш болча мехкдаьттен газн йоахача управлене мехкдаьттахоша донкхий декхарашш т1аийца Б. И. Ленин ваь 115 шу дузача ц1ейна хетадаь. Ерриг1 союзни коммунистически субботник хула ди хьинареча къьхьегамца белгалдаккхара управленерча мехкдаьттен газн йоахача йиъ цеха болх-лоша доп деннад 20 апреле кхоьлча доагора-энергетически ресурсий чотаг1а къьхьег1а, пиллеш совг1а ах б1аьв тонн мехкдаьтта дакхха, г1ишлон-ремонтни балхашш дерг1а яьх эзар сома маьхх.

Ерриг1 союзни коммунистически субботникеш даьна доацаш хуттга 2650 саг, царех дукхха барашш шоай массазерча балха моттигашка къьхьегама ноьхе латташ хуттга. Цу дийнаьха шоаш даьнхха йиъ эзар сом алапи цхьайттаглаг1а пятилетка фонда юкъъехьорга цар.

Къьхьегама вахте латташ боацарашш 20 апреле хьагул а дах. «Вторчермете» Ладугрда шийтта тонн тиша аьшн, дийлаг1аргьа шин бетт чуэлаьха йоацаш йоца гаьшаш, достам бергба цехашка, производственни помещенешка, иштта кхы балхаш дерг1а.

А. ТИЩЕНКО,
т1а штате воица корр.

МЕХКДАЬТТАХОЙ ГІУЛАКХАШ

Цхьайттаглаг1а пятилетна т1ехьхьарча шера планашн т1аийца социалистически дехкаран хан хьалха кхочаннцдара, парте арбанарча XXVII съезда сийленца нахьабахара йоаг1ург ерриг1а таронашн кхочамашан оарцг1а а дахьха кхъьхьгаш ба Октябрьски революцие орден леларе «Старогрозненфть» НГДУ мехкдаьттахой. Цунга хьежка дика да кар ухх шера доахашш доха доха кхъьхьгама толамаш а. Бурудеттаррахара хьа а ийца цар нараспаиалй цхьа скважина. Ер шу доладелча денз паччахьалкхен планал совг1а цар даькхад 6850 тонн «Іаьржа дошуо». Из хул Сийлахь-боккаха Дайметка т1ем т1а советски халкъо йоккха Котало йьккха 40 шу дузача ц1ейта кхачалсьа планйл совг1а дакх лаьрхьлачул 650 тонн дукхар1а. Цу масало къьхьта хьанкьокх НГДУ мехкдаьттахоша шоаш т1аийца дехкаран дикка т1ехкхочаннцеш хилар.

Т1ехкхочаннцу цар дерриг1ача т1ехнико-экономически хьокхаммий даькъе шоаш т1аийца социалистически дехкаран а. Къьхьегама овсарле планал совг1а цхьа процент ланхьяра парте енна задани шоззеи ахаззеи гаргга т1ехкхочаннцьйй. Заданел совг1а товерни продукци маьхала яккхарах ухх шера хьалхарча шин бетта 435 заар сом пайда баьб паччахьалкхенна.

Кхольча материалий, сийдала, доагора чотаг1а шера шин дийлаьха бола бера т1ехьа къьовсам доаттабеча цар цу достамаг1а а дика кайоалаш болх бу. Хьалхарча шин бетта кхоалй 278 заар пилоаттасаат электроэнерги, дукха йіоькъала менерг1и, 83 тонн условни доагор, 218 тонн лаьрка металл, кхийла материалаш.

Уж толамаш доахача диза дакъа а лаьцад, хадданна социалистически яьхь хьалха латташ а ба скважинашта капитальни ремонт еча цеха бурудеттар Мусханов Баха, мехкдаьттта доаха операторашш Ветиров, Атаршинов, Идагов, кхы дукхха барашш. Оьсаре къьхьегарал совг1а, цар шоай бехнаг1а цхьаккха тайпа хьовсам хилийтад ба1ам т1а.

Ишшта къьхьегаш болча мехкдаьттен газн йоахача управлене мехкдаьттахоша донкхий декхарашш т1аийца Б. И. Ленин ваь 115 шу дузача ц1ейна хетадаь. Ерриг1 союзни коммунистически субботник хула ди хьинареча къьхьегамца белгалдаккхара управленерча мехкдаьттен газн йоахача йиъ цеха болх-лоша доп деннад 20 апреле кхоьлча доагора-энергетически ресурсий чотаг1а къьхьег1а, пиллеш совг1а ах б1аьв тонн мехкдаьтта дакхха, г1ишлон-ремонтни балхашш дерг1а яьх эзар сома маьхх.

Ерриг1 союзни коммунистически субботникеш даьна доацаш хуттга 2650 саг, царех дукхха барашш шоай массазерча балха моттигашка къьхьегама ноьхе латташ хуттга. Цу дийнаьха шоаш даьнхха йиъ эзар сом алапи цхьайттаглаг1а пятилетка фонда юкъъехьорга цар.

Къьхьегама вахте латташ боацарашш 20 апреле хьагул а дах. «Вторчермете» Ладугрда шийтта тонн тиша аьшн, дийлаг1аргьа шин бетт чуэлаьха йоацаш йоца гаьшаш, достам бергба цехашка, производственни помещенешка, иштта кхы балхаш дерг1а.

А. ТИЩЕНКО,
т1а штате воица корр.

КВАРТАЛА ПЛАН ТІЕХНХОАЧАШЪЯЬЙ

Доккхий социалистически декхарашш т1аийца Н. Анисимова ц1ерг1ача Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода технологаша Сийлахь-боккхача Дайметка т1ем т1а советски халкъа йоккха Котало йьккха 40 шу дузача денна дика къьхьегама совг1ат кийчдаь накъабахара. Уж толаме кхоачащдара предприяте установнашта юкъе йьржа социалистически яьхь хьалхара мотти йьккхай Лиман Вильям Леонтьевича кулгалдеча № 43-1 йоача установка технологий коллективо. Уж шера хьалхарча квартала план кхоачашъярх рапорт денна до арахийцай итташ эзарш соий маьха товарни продукци.

Ишшта дика къа а хьегаш, цул дукха т1ехьа ца бусаш хьабоаг1арех ба Краснова Людмила Иноплаевна керте латтача № 21-1 йоача установка технологаш. Ханалг ах бутт хьалха квартала план кхоачаш а ях, хІанз т1абоаг1ача апрель бетта чотаг1а мехььта продукци арахецаш ба уж. Ер бутт бовлеха заданел совг1а цар арахецаргьа эзарш тоннаш т1ехдина продукци.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

БАЬЧЧА ВАЬ ДИ ДЕЗДЕШ

20 апреле — КОММУНИСТИЧЕСКИ СУББОТНИК

Дикнча къьхьегама толамашца белгалдаккхар. Субботник долча дийнаьха тха колонненча хІара водитело дош деннад хьинер совлаьхька къьхьега. Са новкостана Э. Алитухонова, А. Калининенкос, Г. Вербицце цу дийнаьха кхоаьлча доагорца бергба болх.

Вергиг1ан 790 саг цаг санна 20 апреле балха арапаргьа, хьиннар айдаь къьхьегарда. Цу дийнаьха даьнхха ахчах 3000 сом пиллеш1а фонде дІаьхьожа-дергда.

Субботникна дика кийчо яьй «Грозненфть» объединенен дІаьхьа лелаче механизированни колонна коллективо а.

Электроэнерги, йіовхала энерги, г1ишлон материалаш кхоьрга йьовсам Іара дийнаьха шерг1а батмаьна латт предприяте. Цо хІоначе кхоьлй субботник долча дийнаьха болх бара шел эшна энергоресурсаш, кхыйола материалаш. Царех я 3.5 эзар пилоаттасаат электроэнерги, 120 тонн дизелоргьа йіовхала энерги, 5 тонн битум, 2,8 тонн цемент.

Субботник долча дийнаьха ПМК къьхьега арабаргьа хьиннар айдаь къьхьегарда. Цу дийнаьха даьнхха ахчах 3000 сом пиллеш1а фонде дІаьхьожа-дергда.

Балхара мукъъабараш бытовой помещенешта реконструкци еш хуттга, дІайолгаргьа масех біаь та, йотаргьаш, эшаш, тоадергда г1ишлой наьхьаш.

Ялатеп доакъарен г1 культураш къьхьегама кхо механизированни отрад вІашагІкъеллай Грозненски районе Ленина ц1ерг1ача колхозе. Кхоннхе а коллективни подрядаг1а къьхьегаш я. Царна Іаьрка, доакъар кийчдаре вІашагІкъебаь кенн горохи, дукхха шерашна г1ювла баьшаш дІае болабеннаб.

Ишшта дина вІашт1ехьдаьха балхаш дІадоладарх 31 мартъ ыаьстаотташ уйх шера хьалха шоай дІае еаш хиннаьхьа а ненараш а индустриальни хьесаре дІаде хала хуттга цар фуда гербийдаш хила еаярх. Цудуьха мпссанцьха а уж дІаера балхаш ден сердаоттарг1а дергдолаш вІашт1ехьдаьха деза боахаммий кулгалхошен специалисташеш.

Культураш дІаовча хана лаьтта хьаьнде деза фуда минеральни удобренеш а йоохаш. ТІаннка цар хьувкъам а кхьаьста ланхаг1а хуттга.

Дукха балхаш де деза 25 эзар гектара т1ара рапс чуэшан а цул т1ехьаг1а мукъаьдначча кханнна доакъара культураш дІаювш а. Цхьадолча боахаммий яхашка рапс ресала т1аьньнай. Цу т1а ухх біаьсти бабаьй ти дІаде деза. Из мел эша доладеш да фуна йолча Грозненски станце.

Уехаьна къьхьета белгалдаккха доза агротехника дІа ма д ухара дерриг1а балхашш цІенхашта чакхдахача мара лерхіаш бола хьувкъам хьалитебаь вІашт1ехьдаьрг1а ца хиларх. Дикка хьесіача біьстено дІадеч республика колхозашен совхозашен дерг1а вІашт1ехьдаьха кхашкара балхаш чакхдахар.

Хь. ЯЛХОРОЕВ,
Нохч-ГІалгІай АССР юртобоахаш министерства отдела начальник, РСФСР заслуженни агроном.

КПСС Центральни Комитетеи СССР Министрий Советеи

Сийлахь-боккаха Дайметка т1ем т1а советски халкъо Котало йьккха 40 шу дузача ди гаргахочаьнан латташ хиларца дувзаденна КПСС ЦК-аеи СССР Министрий Совете ГІалгІай тІем тІа дакъа лаьцаршпен шига боабаьча тІема ГІулакхаш тІарча наьха дезаьштен ихы тІа а ухх тайпара льотаьнан доцеашан луш бола массеехь соцам.

1. Тіом беш долча эскара доакъошна ГІулакх деш (болх беш) хиннача тІема ГІулакхаш тІарча наьхаьн вольноаемни составеча наьхаьн болча Сийлахь-боккха Даймехка тІем тІа дакъа мел лаьцаршта а партийнашта а 50 процент тІера доаккх лорий рецептеГІа эцаьча молхаш маьхх, ІІаьлта парна юкъера юкъара лазар кхетарах, къьхьегача метте лозабарах, кхыча баьхьанех инвалидашт лаьрхІаршта, хьадагІа тІема инвалидашта оттаьх хиннача тайпара, мах боанаш молхаш ийе боьхо а ду, чуІеча меттигаьчи коммунальни ГІулакхаш даранн боагІа ма ма ха тІера 50 процент Іо а доаккх.

Сийлахь-боккаха Даймехка тІем тІа дакъа лаьцариий иштта боьхо я:

цхьан предприяте, учреждене, организацие хаддаьнна болх бьь стаж хиларх кьоаналла телача пенсена 20 процент Іоттаотха, наггахьа санна хиламаш ярІ-ойла кадаьнзен юкъаьрн баьха стаж яле, тІем тІа дакъа лаьцаш 1983 ш. 1 январе е цул тІехьаГІа болх беш хиннарбеІаар аьшнх.

АрГІана доацаш массе тайпара деча бувзама ГІулакхашта а арГІана йоацаш квартирин телефонаш оттаьра а, ІІаьта Даймехка тІема инвалидий — иштта цу тайпара телефонаш мах боаш оттаьра;

садоводчески товарищеттай членаш барий садови цІенош вдара е хьалдара, садови участкаш тоаьра продеш техха езаргІоаьдаш ресуда эца.

II. Эпсарех, прапорщикех, мичманех, хоаданн оттаьхьа хавал тІех тІема ГІулакхаш тІарча наьхаьх болча Даймехка тІема инвалидашта беттадательства тІема инвалидашта оттаьх чуІеча моттигаьчи доммунальни ГІулакхаш даьрахи боахача маьхх йоца льоташ юс байнача Даймехка тІема инвалидий иштаьта.

Даймехка тІема І группа инвалидашта ГІулакх деш болча наха, инвалида ГІулакх деш боьхьоца ньюха ГІулакхаш дІаьхо тоадар а, ІІаьрчаГІа къьхьегама стажаца дІаІоарХІ, инвалида дезаьхоех уж бар-баьрр ньюа доанаш.

Даймехка тІема инвалидашт тІема ГІулакхаш тІарча наьха цхьайолча категорийтеи деш доца медицински ГІулакхаш дІаьхо тоадар де дезарш белгалдаьдаьл.

IV. Социалистически Дьхье лораеш Советски Союза Турпалаштен кхаь степена Слава яха орден енна болча наьхаьн карагІдийна доккхий хІамаш белгал а доахаш, царна кхы тІа а ухх тайпара льотаьн ду:

союзни доарХІаме персональни пенси бетта 150 сомал лохаГІа боацача боарамеотдаьу;

болх беш болча пенсионеришта цаьзза дІател пенсеш, цар эцача алапера ца хьожаш;

20 квадратни метрга кхачалца кхы тІа а чуе моттиг хиларх йоца болхо а хІаьта иштта коммунальни ГІулакхаш дарах (хий, газ, электрически йіовхалеи энерги телараХІ) оттаьхьа маьхх тІера, хІаьта центральни отопленеи йоацача цІеношца бахаришта — йоацочА хІамаш маьхх тІера 50 процент, ІІаьжжкхаьн.

Царгара цхьаькха тайпа лалор яккхаш.

КПСС ЦК-аеи СССР Министрий Советеи союзни автономни республикаш Министрий Советаш, хьалха депутаташ моттигерча Советий кодоплощаш декхарийла ЙЙЙ Сийлахь-боккаха Даймехка тІем тІа дакъа лаьцаринй, боабаьча тІема ГІулакхаш ГІарча наьха лаьцаьлй, Советски Союза Турпалаш, кхаь степена Слава яха орденаш енна болча наьха хаддаьнна йоаьхо елга, законодательства оттаьх льотаьнан совленаеи дІателара лиа тІахьожам оттаьбеча, цар материально - бытовой хьалаш дІаьхо тоадара де дезар делга.

М. С. Горбачев Д. Лазараца вІашагІкхетар

І апреле хилар КПСС ЦК Генеральни секретарь М. С. Горбачева Венгерски Халкъа Республика партийно-правительственни делегацена керте а волаш Москве вечча ВСРП ЦК Политбюро члена, ВНР Министрий Совета Председателца Д. Лазараца вІашагІкхетар.

Дег тІара, иностранстий хьалле чакхдаьнна къамьалш даьнхха деча хана боккха мах бир советско - венгерски ГІулакхий хьаьл, белгалдаьккхар КПСС-н ВСРП-ен масе а оагІорахьара бувзамашш, Советски Союзен Венгрен халхийй вежарашка дола дотт1ат1ал дІаьхо ЧІоагІе ГІергаш ГІалгаш. Цу хана белгалдаьккхар, фанимаьх муьхьадььначчул тІехьаГІа ІІадаьхача 40 шера венгерски халкъа наьгІдаьнначаш, вай маьхаьнна ЦхьаГІа леладу ГІулакхаш ГІулакхаш чІоагІлуш доагІилга къьхьга хьаьхьокхаш йоца Москве хьайийлла «Венгри социалистическа» яха юбилейни выставка лоарХІам болаш йоца.

Дукхаха хана лаьрХІа 2000 шера кхачалца йоІчІа СССР-ан ВНР-ан юкъе цхьана леладу экономическа-техническ ГІулакхаш дола доаг1ат1ал дІаьхо ЧІоагІе ГІергаш ГІалгаш. Цу хана белгалдаьккхар, фанимаьх муьхьадььначчул тІехьаГІа ІІадаьхача 40 шера венгерски халкъа наьгІдаьнначаш, вай маьхаьнна ЦхьаГІа леладу ГІулакхаш ГІулакхаш чІоагІлуш доагІилга къьхьга хьаьхьокхаш йоца Москве хьайийлла «Венгри социалистическа» яха юбилейни выставка лоарХІам болаш йоца.

Дукхаха хана лаьрХІа 2000 шера кхачалца йоІчІа СССР-ан ВНР-ан юкъе цхьана леладу экономическа-техническ ГІулакхаш ГІулакхаш дола доаг1ат1ал дІаьхо ЧІоагІе ГІергаш ГІалгаш. Цу хана белгалдаьккхар, фанимаьх муьхьадььначчул тІехьаГІа ІІадаьхача 40 шера венгерски халкъа наьгІдаьнначаш, вай маьхаьнна ЦхьаГІа леладу ГІулакхаш ГІулакхаш чІоагІлуш доагІилга къьхьга хьаьхьокхаш йоца Москве хьайийлла «Венгри социалистическа» яха юбилейни выставка лоарХІам болаш йоца.

Дукхаха хана лаьрХІа 2000 шера кхачалца йоІчІа СССР-ан ВНР-ан юкъе цхьана леладу экономическа-техническ ГІулакхаш ГІулакхаш дола доаг1ат1ал дІаьхо ЧІоагІе ГІергаш ГІалгаш. Цу хана белгалдаьккхар, фанимаьх муьхьадььначчул тІехьаГІа ІІадаьхача 40 шера венгерски халкъа наьгІдаьнначаш, вай маьхаьнна ЦхьаГІа леладу ГІулакхаш ГІулакхаш чІоагІлуш доагІилга къьхьга хьаьхьокхаш йоца Москве хьайийлла «Венгри социалистическа» яха юбилейни выставка лоарХІам болаш йоца.

Дукхаха хана лаьрХІа 2000 шера кхачалца йоІчІа СССР-ан ВНР-ан юкъе цхьана леладу экономическа-техническ ГІулакхаш ГІулакхаш дола доаг1ат1ал дІаьхо ЧІоагІе ГІергаш ГІалгаш. Цу хана белгалдаьккхар, фанимаьх муьхьадььначчул тІехьаГІа ІІадаьхача 40 шера венгерски халкъа наьгІдаьнначаш, вай маьхаьнна ЦхьаГІа леладу ГІулакхаш ГІулакхаш чІоагІлуш доагІилга къьхьга хьаьхьокхаш йоца Москве хьайийлла «Венгри социалистическа» яха юбилейни выставка лоарХІам болаш йоца.

Дукхаха хана лаьрХІа 2000 шера кхачалца йоІчІа СССР-ан ВНР-ан юкъе цхьана леладу экономическа-техническ ГІулакхаш ГІулакхаш дола доаг1ат1ал дІаьхо ЧІоагІе ГІергаш ГІалгаш. Цу хана белгалдаьккхар, фанимаьх муьхьадььначчул тІехьаГІа ІІадаьхача 40 шера венгерски халкъа наьгІдаьнначаш, вай маьхаьнна ЦхьаГІа леладу ГІулакхаш ГІулакхаш чІоагІлуш доагІилга къьхьга хьаьхьокхаш йоца Москве хьайийлла «Венгри социалистическа» яха юбилейни выставка лоарХІам болаш йоца.

Дукхаха хана лаьрХІа 2000 шера кхачалца йоІчІа СССР-ан ВНР-ан юкъе цхьана леладу экономическа-техническ ГІулакхаш ГІулакхаш дола доаг1ат1ал дІаьхо ЧІоагІе ГІергаш ГІалгаш. Цу хана белгалдаьккхар, фанимаьх муьхьадььначчул тІехьаГІа ІІадаьхача 40 шера венгерски халкъа наьгІдаьнначаш, вай маьхаьнна ЦхьаГІа леладу ГІулакхаш ГІулакхаш чІоагІлуш доагІилга къьхьга хьаьхьокхаш йоца Москве хьайийлла «Венгри социалистическа» яха юбилейни выставка лоарХІам болаш йоца.

М. С. Горбачева діахайтар ВСРП XIII съезда решенеш кхоачашъьяра Венгре коммунисташа, кхьаьхьаьнна доакхий толамаш дахар ловш ше хилар. **(ТАСС).**

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо СССР Лакхехьарча Совета Президиума ц1ерг1а 1985 шера 25 марта техача Указаг1а дукха бераш доачча ноанопта «Материнская слава» яха орденашн «Медаль материнства» яха медалашн еннай, цу дакъе районашка г1оллаг1а: «Веденски — 30; Грозненски — 38, Гудермесски — 40; Новай-Юртовски —30; Советски — 37; Сунженски — 14; Урус-Мартановски — 63; Шалински — 60; Шелковской — 9; Октябрьски — 36; Старопромысловски — 11».

* * *

Халкъа боахамс, ІІилма, культура, халкъа образование, унахцІено лораяра дакъе, паччахьалкхен учреждениен общественни организацинен ньюхьила а а дукхаха шерашка а къьхьегарах Нохч-ГІалгІай АССР халкъа тІахьожама Совета Президиумо СССР Лакхехьарча Совета Президиума ц1ерг1а 1985 шера 25 марта техача Указаг1а «Къьхьегама ветеран» яха медаль еннай республика болхлойн г1уллехьерча наьхьен йоккхача группаш, цу дакъе районашка г1оллаг1а: Гудермесски—158; Назрановски — 107; Советски — 5; Октябрьски—190; Шелковски — 333; Старопромысловски — 500.

Нохч-ГІалгІай АССР халкъа тІахьожама комитет вІашагІйоллараш бола

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета

СОЦАМ

Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето **соцам бу;**

Нохч-ГІалгІай АССР халкъа тІахьожама Комитет уьх составах вІашагІйоллаг1а:

НГІАССР халкъа тІахьожама Комитета председатель

Воронин Анатолий Иванович.

Нохч-ГІалгІай АССР халкъа тІахьожама Комитета председателна заместителаш:

Гадаборшев Абдулвагип Абукарович;

Павлов Евгений Петрович.

Нохч - ГІалгІай АССР халкъа тІахьожама Комитета членаш:

Ахмадов Зилаудин Ахмадович — профессиональни союзний Нохч - ГІалгІай областной совета секретарь;

Гиреев Султан Алаудинович — Ачхой - Мартановски районе «Урожайный» совхозе директор;

Абдуева Тамара Насрудиновна — Грозненски районе Ленине ц1ерг1ача колхозе колхозко;

Керимов Муса Мовлаевич — Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума организационни отдела заведующий;

Мкртычан Альберт Андрийсович — «Оргтехника» яхача грозненски производственни объединене генеральни директор;

Погибель Григорий Михайлович — «Грозненский рабочий» яха газета редакторе заместитель;

Попов Иван Михайлович — халкъа тІахьожама Грозненски городской комитета председатель;

Семенов Владимир Игнатьевич — инспектор, ІІГІАССР халкъа тІахьожама Комитета штате йоацача отдела заведующий;

Сыщиков Николай Алексеевич — КПСС Нохч - ГІалгІай обкома партийни комиссе председатель;

Магомадова Таита Зайнаевна — Ленински района № 2 йолча ГІишлой материалийн комбинаца, сушильщица.

Ибрагимов Хамзат Исмаилович — Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен университета проректор;

Чумаков Геннадий Владимирович — ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома секретарь.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1985 шу. 20 марта.

Теркаме—наьха хьашташ

Біарчча хьанйцача 1976 шера городе жилищно - коммунальнан баьхан дегІаболабара тІаийца программа керттерна даьхьа кхоачашьяьле а цу дакъеран хьал, хьалда аьлча, наха коммунальни гІулакхан делга городе бІаьча дуккхачарга чІоагІІа сатар нІтаьн ІІулаьн вай ховш да. Цунах из дика ходуш а дар хІана чакхдаьнача Дайхачеи халачеи гай. Цо кьаьнта хьаьхьехар городской боахам, наьх баха фусамаш цу гІулакха лерттІа кдІчъьъ ца хилар.

Хіана города наьх чубахача цІенойн фонд 5,5 миллион квадратни метрга Дайхьачьй. Цох моттигерча Советий баланс яр 28 процент мара яц, хьо предприятийн оргинвайдийн кара я.

ТІулакх иштта латтаро керда халонаш хьаю. СССР Министрийн Совето ший 1978 шерачча соцам тІе ведомствай цІенойн ший баланс хьаэнІгга халкьн депутатий Совета шера ДІаДІйх дале а ДІадахача диь шера царех кхо процент дараш мара шийта хьанйцадаг горжилуправление. Городе хІинз а долаш да цІкьаьнка да воцеи кхьметтел чубахачар мах телаш доацеи цІенош. Кьаьсета ту тайнара дарш а, хІьта ишта ишта ишлицийо -коммунальни службаш йоацача предприятеш цІенош а ишш доал ца хилар баьхан долаш шерагара пнерага кхо а вогІа ча хьале дерзаш латт.

Из цхьа баьхан да. ШолларгІаг да нарна капитальни ремонт кІез хан-ханнатха а лерттІа а чанхдоахан даоцилга. Нагахьа саннна кнаэратни метрга ца хьаьнаш ДІадІйх деш ДІадахийтІа лерхІар 70 доц даде хьадер пІхоза-ІІадаза кІезигаГІа хул. Хьаьта укхаза кІезнга хилаш ца даь балгаш дадь яхьш ДІаІадеш. материалаш лечІьаьш йолаш моттигаш. Вайцига кхьметтел ремонт яь дьанна цІенош паччахьалхен комиссеца аттаетІа хьанйцеьн хулга ІІалаидадьад.

Города боахам лелабеча уж а кхыдола а цІенхаттІа кхоачамбоацарашт хилар белгаш а доаьхьаш, ІІулаьн боьнгаьхьа даькхара хьадда декхарашт хьалхашка оттадир партийнн, советски органаштта, боахама кулгалхочта ДІадахача шоатта дийнаьхьа «г. Гроэнерча бахархошта коммунальни ІІулакхан лоаттадарахн уж тоадарг доаьн ошарехьн яха доаьн ВІ пачте Гроэненски горкома партийнО - боахама активо. Доклад яьча партте горкома шоолагІЧа секретаря М. Э. Ваймурадова аьлар, горисполкомон райисполкомашен, жилищно - коммунальни подразделеней кулгалоша кІезнга тешам нІьчхйт шоай предприятейн службайн база чІоагІІарга, производственни пиьалех, техникех кхы а дикаГІа нІйда эшара. Цу даьнье царна де йиш йола новьчьстаг деш ец эша иьз а кхоачамаш дола городера еррига предприятеш, организацеш. Нах баха фусамаш дикача хьале лелаг ВІаштІехьдиргдац, наГахьа санна еррингн районашка заьлкан кхоачашьяра хьем ца бен оарцагІйолаш йола районн аварийно-диспетчерски службаш хьаеогІа тергтарна хана ІІалаш ца дой.

Укх тІехьхьарча хана дукха хьаІайнад городе нодаьлаш а Біарччача шера хий латташ дола цІенош. Из баьхьан долаш ушалашка санна комаргаш хьахул.

Нах чубахача цІенойта доаГІа доаГІа ца дарах, царна ІоагІа ремонт ца ярах, йІовхал, хий, газ, энерги ІоагІа ца боарамеш хан-ханнахьеьн ца лоаттадарах, аттаетІа къ-мьал дььчар кІитнка ешу дуккха ЦІерашь ьхьар городской жилищни коммунальни управленій, ВІаоаьнаГІализационни боахама, йІовхала сетей кулгалхой; М. Турпуханова, О. Петренко, Ку-лиджанова, М. Мизиева, дукхача кхьча подразделенешта керте латтарийн.

Пленуме кьамаьл даьча паште Октябрьскн райкома хьалхарча секретара Л. П. Кизиловес белгалдаьлхьхар районни комитето бахача ВІаштІехьдоалаьнгІа ІІулакх делга городе дешаш даьш цІий тІахьокхача кІала лоаттадеш хиннилга. Цар службаьл кулгалхой отчетаьлнга, хоамашка ладувГІ райкома бюрошка а коммунистий собранийка а, ледарло гойтаьр баьхтонхаьче хьаьо. Оларна критика йир аварийни хьале дола мехнадьаттахой ЦІенойта доал дара хайра йоаьхо еш йоацача «ГроэнефтІа» предприятийнне кулгалхоша. Алхха шин шера парте райномен райисполкомен шера ІІалаьнга хьаю. СССР Министрийн Совето ший 1978 шерачча соцам тІе ведомствай цІенош ший баланс хьаэнІгга халкьн депутатий Совета шера ДІаДІйх дале а ДІадахача диь шера царех кхо процент дараш мара шийта хьанйцадаг горжилуправление. Городе хІинз а долаш да цІкьаьнка да воцеи кхьметтел чубахачар мах телаш доацеи цІенош. Кьаьсета ту тайнара дарш а, хІьта ишта ишта ишлицийо -коммунальни службаш йоацача предприятеш цІенош а ишш доал ца хилар баьхан долаш шерагара пнерага кхо а вогІа ча хьале дерзаш латт.

Из цхьа баьхан да. ШолларгІаг да нарна капитальни ремонт кІез хан-ханнатха а лерттІа а чанхдоахан даоцилга. Нагахьа саннна кнаэратни метрга ца хьаьнаш ДІадІйх деш ДІадахийтІа лерхІар 70 доц даде хьадер пІхоза-ІІадаза кІезигаГІа хул. Хьаьта укхаза кІезнга хилаш ца даь балгаш дадь яхьш ДІаІадеш. материалаш лечІьаьш йолаш моттигаш. Вайцига кхьметтел ремонт яь дьанна цІенош паччахьалхен комиссеца аттаетІа хьанйцеьн хулга ІІалаидадьад.

Города боахам лелабеча уж а кхыдола а цІенхаттІа кхоачамбоацарашт хилар белгаш а доаьхьаш, ІІулаьн боьнгаьхьа даькхара хьадда декхарашт хьалхашка оттадир партийнн, советски органаштта, боахама кулгалхочта ДІадахача шоатта дийнаьхьа «г. Гроэнерча бахархошта коммунальни ІІулакхан лоаттадарахн уж тоадарг доаьн ошарехьн яха доаьн ВІ пачте Гроэненски горкома партийнО - боахама активо. Доклад яьча партте горкома шоолагІЧа секретаря М. Э. Ваймурадова аьлар, горисполкомон райисполкомашен, жилищно - коммунальни подразделеней кулгалоша кІезнга тешам нІьчхйт шоай предприятейн службайн база чІоагІІарга, производственни пиьалех, техникех кхы а дикаГІа нІйда эшара. Цу даьнье царна де йиш йола новьчьстаг деш ец эша иьз а кхоачамаш дола городера еррига предприятеш, организацеш. Нах баха фусамаш дикача хьале лелаг ВІаштІехьдиргдац, наГахьа санна еррингн районашка заьлкан кхоачашьяра хьем ца бен оарцагІйолаш йола районн аварийно-диспетчерски службаш хьаеогІа тергтарна хана ІІалаш ца дой.

Укх тІехьхьарча хана дукха хьаІайнад городе нодаьлаш а Біарччача шера хий латташ дола цІенош. Из баьхьан долаш ушалашка санна комаргаш хьахул.

Нах чубахача цІенойта доаГІа доаГІа ца дарах, царна ІоагІа ремонт ца ярах, йІовхал, хий, газ, энерги ІоагІа ца боарамеш хан-ханнахьеьн ца лоаттадарах, аттаетІа къ-мьал дььчар кІитнка ешу дуккха ЦІерашь ьхьар городской жилищни коммунальни управленій, ВІаоаьнаГІализационни боахама, йІовхала сетей кулгалхой; М. Турпуханова, О. Петренко, Ку-

Ер шу ДІадоладелча денз Гроэнерча «Электроприбор» ІІхача завода участкаштта кокъе ЗІаьлча йолаш хьайоаГІа шоллагІЧа цехера сувениран участка коллективе.

ХьалХарча квартала план 29 марте кхоачаш а еш цо нормал совгІа арахІцар массеэк эзар сома маьха тайп-тайнара сувениран. Царна кокъе 11 эзар гарга шариконн ручкаш.

Из ешарна цехера коллоча Коталон денна.лаКхача кхьаьгІана толамашца нанъаьбаГІа яхьс баьнаб участка болхлой. Цар лерхІ укх шера ІІлх бетта план цу цІейга кхоачашъе.

СУРТА ТІА: сувениран участка болхлой шариконн ручкашта сборка еш ба. Аьрдеьхь ХуладатГІар участка мастер М. Вайбакова.

И. ПЛИЕВА сурт.

КПСС ЦК июньски (1983 ш.) Пленума решенеш кхоачашъеш

ДЕША ТІЕХЬА—ГІУЛАКХ

Укх тІехьхьарча шерашка, къььстта КПСС ЦК июньсий (1983 ш.) Пленум хиннаГІ тІехьаГІа коммунистий а парте боацарийн а политический деш ешар тоадара даьхье керда эрганоаш хиннаГІ.

Нагахьа санна массеехь цу хьалха тха пропагандистштта кокъе ахаш гарга бараш лаьхера образованийн йоацаш, царна кокъе тоьаГІ духха бараш парте членашт боацаш хиннабаГІе тахан 116 теоретически семинарийн школаьн берриш ІІана баьн ВІашта ІІулагІалой вузаш чанхъяхан коммунисташ болашш ба.

Пропагандисташтта общественно - политически аттестаци яр таро хилийтар ХІара пропагандистса нийчо йовза, цар теоретически а методическн а говзал лаьхьяра де ешар белгалдаькхха а, цу ІІулакха оарцагІдовла а.

ХІанз тха ВІаштІехьдььнийн партийнн дешара сете шоай идейно-теоретически боарам ланхберашт беррига коммунисташ хулгеп нарте боацарашт царна кокъе лоаьдау бешеш мара ца хуийтаГІен ІІалаидде. Керда эьаьхьаГІ ворхІ Іилман коммунизмаш пхиъ кІонача комм-муниСтийн школаш. Экономически дешара сеть а эрганьккха хийцаГІ.

Из беррита ІІадерзадаь хиннад дешара процесс ВІаштІехьдоькхача хана ладувГІарийн дешара боарам. партийность. беча белха хьисап, кхьдаРаш черкаьдара, ма дерра аьлча ІІулакх ешийн ладдаь лостам болаш' хилийтара.

Дешарах хьахур доаьдам болаш хурглаш дуьнна дИнарийнна формаш ІІаГІерта кокъеьхувлаш ца хуле. Хьата на дара пропагандисташ хадаьнза Іомабелга, дешера уж Іакхуш хулга ІІалаидаГІ тха деьхар да. Цу ІІулакха бокъхоша йола база а хинна ДІаттай ш, В. Хурнудова, В. Виноградова, Л. Бондаренко, Г. Дубровина кулгаьдеш йола теоретически семинараш школаш. Цар а кхьчар а ева гуччаьхьяра заьнгаьлца дешар ВІашта ВІаштІехьдаьхьа леза Іомалуш хиннаб тха кхьбОла пропагандисташ. ХІьта цу тайнара мероприятеш кортта болаш, ладдаьн дош ГІулаьн чанхъьхьара мел эшар деш хиннай парткома политпросвещение кабинети методоеси.

ТІаьнаГІаьн чІоагІа ранза болаш ,дарна пайда луш чанхъьлгар гуччаьхьара заьнгеш пропагандистий «СевкавНИПИнефть» институтерта А. Эмдаева, Старогроэненски УБР-ча пропагандиста Г. Макаровай, Гроэненски УБР-ча В. Камыша кулгалдева семинарашт ешийнийнен. Цу ешаьнгеш ювца проблема кІоаргІа ІІоашкаш хиларад соГІа уж деьшан айхха дувзар шоолгІа хьалхашка латтача декхарашка кьаьстта теркам ІІаухийтар контрпропагандиста яра, бригадин подряд юкъеЙоаьлаГІа, производствА резервашт хьагучахара хьалхха латта опыт ІІоарнаяра, кхьча дешашта.

Иштта, Г. Макаровас ІІьча заьнгеш ладувГІарийт ВІаштехьдььлар бурувдеттарийн балха масса оагІорахьяра анализ е, хІьта, масала, ВІашта хьанйцар яттара хьалхарчарна коллективин подряда болх бе ВІашна В. Шевчуна кулгалду бригада, ЛаьрхІа стенд кийчььлгар. Цу ІІаьрна диаграммашца,тайлинаша хьагойтар УБР а бригада а балха хьокхамаш, сен чотаГІа уж даха нарагІдьаьнад. ІІШийтаьнех бархІ ІІана ІІана кІаьнлаьн дир. Гуш дар дувца дош царна чІоагІа дагадоаллаш, царна хьештдоалаш долга.

Объединене каст-каста чахкйоаХ идеологически балха бІухошта лаьрхІа семинараш, инструктивни совещанеш. Цига царна арГІанара декхарш ДІадоькхийт, КПСС ЦК Советски правительства кердача соцаматца дувзаденна де эшарех дувз.

Шеранара шерта дукхаГІа ча хьалхарчарна, ІІоашкаш ешийнийнен ІІоашкаш декхар кхоачашдеца бурооийшкарча слесараштта ІІадиллача фу дар-хьоГІ аьнна. Уж цу ІІулакха Іомабарца кьоастайир из проблема а.

Тахан, шеко йоацаш, ала йиш я «Гроэнефть» объединене кararча пятилетке республикански а Ерригсонкни а лхьа дукхаза яьхача кІоталоашца шийтта эзар саГах латтача тха ладувГІарийн алсамо даьха доал, аьнна. Цу берринне тха, идеологически белхехй, бесан кхы а чІоагІІаГІа ашбу кастта Коталон юбилейн ІІаьнхха парте XXVII съезди дуррйола ер цу рокхий кхьаьгІий тоаламаш дахарца белгалдаькхара, тхоай хьинар, хьаькхал ІІадерзадара, дош ГІулаьхана кхоачашдара. Из ІІана ІІана ІІаьхо йодача хана а диниз дарггоаьцар на политически деш ВІаштІехьдоаькхача йолча формаЙоамаца къьмаьл ешийнийнен.

А. ЧАПАНОВ,
«Гроэнефть» объединенне парткома секретара заместитель.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьара суд харжара хьаьхьехьа бола

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч - ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето **соцам бу:**

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьара Суд харжа уьх составе:

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Суда председатель Бурмистров Константин Дмитриевич.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Суда председателна заместителаш:

Чаниев Азамат-Гирей Лорсович.

Эдилов Исса Джабраилович.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Суда членаш:

Албаков Салман Хабилович.

Аднева Зибейда Мусаевна.

Артамонов Валентин Геннадьевич.

Ахунов Газзали Сидикович.

Заурбеков Зиявди Сандович.

Искендерова Тамара Георгиевна.

Кожанова Александра Петровна.

Макаев Висхан Исаевич.

Новичкова Ирина Аполлоновна.

Сатаев Муса Джунаидович.

Сибиров Ваха Хамидович.

Сголирова Нина Павловна.

Трофимов Виктор Михайлович.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Суда халкьа заседателаш:

Абдулдаженева Кабаш Абакаровна.

Аваков Вячеслав Авакович.

Аванесова Анна Алексеевна.

Автаев Лиды Жабраилович.

Авершина Елена Александровна.

Агапов Леонтий Георгиевич.

Аднева Зарган Магомедовна.

Азаматов Анварбек Абуевич.

Аэшева Лейса Касумовна.

Айдаев Гушмирза.

Аллаудинова Дагман Шаевна.

Алиев Руслан Агаджанович.

Алханов Абубакар Ахмедович.

Аначьева Татьяна Ивановна.

Анисимов Николай Герасимович.

Анохов Валентин Георгиевич.

Антаева Вера Ефимовна.

Апошнянская Таисия Яковлевна.

Арнольдова Евгения Кистантиновна.

Арсамирзаев Арби Зайнединович.

Арсилкуев Арби Абчевич.

Артющенко Алексей Иванович.

Асхабова Мовла Сатуевна.

Асуев Хасан Махмудович.

Ахматханова Светлана Абуевна.

Ахмадова Надежда Эльмурзаевна.

Ахмедов Ширван Ахмедович.

Ахриева Ранса Идрисовна.

Бадаева Нуржан Мовлаевна.

Базоркина Хадижат Мурадовна.

Байсултанова Хава Далавовна.

Бакаев Усам Нажмудинович.

Бакхаев Идрис Абдул-Мажитович.

Бантаев Тамерлан Алимпашевич.

Баратов Георгий Суренович.

Батаева Малика Нудмагомедовна.

Башкин Эмма Герасимовна.

Безрукавая Елена Макаровна.

Белов Руслан Ахметович.

Белитаева Хадишат Даудовна.

Берилло Любовь Васильевна.

Бережнов Анатолий Викторович.

Берберашвили Этери Павловна.

Бетельгереева Мария Абдурахмановна.

Бибулатова Камета Алаудиновна.

Бисултанова Асет Романовна.

Бледнева Лидия Александровна.

Бойко Валентина Васильевна.

Боутаева Роза Индербиевна.

Борщев Николай Николаевич.

Бузуртанов Магомед Мухочтович.

Вагапова Киса Даудовна.

Варлашкина Антонина Николаевна.

Васильев Николай Иванович.

Ведижев Магомед Джабраилович.

Величко Алексей Михайлович.

Веревкина Елена Дмитриевна.

Власова Людмила Михайловна.

Вобликов Василий Петрович.

Востроплатова Галина Ивановна.

Вострикова Людмила Михайловна.

Гадиев Султан Исултанович.

Гайнзарова Любовь Ивановна.

Гайсумова Мариет Ахмадовна.

Гайсуркаев Мовсар, Магомедович.

Гакаева Рака Бахидовна.

Гакаева Роза Манцаевна.

Гашиков Руслан Гаджимуратович.

Геземиева Нюра Хасмагомедовна.

Героева Хава Абдулвагановна.

Гехаев Алик Салаевич.

Гольба Ирина Васильевна.

Горбакова Любовь Джабраиловна.

Грудзев Николай Петрович.

Гузейчук Василий Юрьевич.

Гулиев Ранса Андреевна.

Дадашев Лечи Бахаевич.

Дакаев Султан Усамович.

Дахилгов Магомет Умарович.

Демильханов Асам Мовсарович.

Денисов Данил Иванович.

Джабиров Алаудин.

Джабиров Ибрагим Хасмагомедович.

Джабраилов Вахид Сандович.

Джамбулатов Магомед Мовладинович.

Диденкова Ранса Абубакаровна.

Домбаева Ранса Арсановна.

Евдокимов Герман Александрович.

Егоркина Татьяна Петровна.

Езиева Селима Якубовна.

Елисеина Людмила Михайловна.

Ершов Александр Павлович.

Ефимова Людмила Александровна.

Жирова Анисия Махмудовна.

Жукова Любовь Павловна.

Жучкин Александр Андреевич.

Закреев Ширвани Закреевич.

Заидаева Лайла Абдурашидовна.

Зарецкая Любовь Федоровна.

Золотухина Кларита Алексеевна.

Золотухина Лидия Трофимовна.

Золотаревский Дмитрий Никифорович.

Зулаев Алхазур.

Ибиев Богдан Нохидович.

Ибрагимов Ваха.

Ибрагимов Умар Магомадович.

Иванов Николай Федорович.

Иванова Надежда Григорьевна.

Ивчик Валентина Александровна.

Илларионов Николай Павлович.

Исмаилова Зулай Аниевна.

Истомина Александра Ивановна.

Ищенко Василий Николаевич.

Идилова Малика Хожахмотовна.

Кадиева Асиат Исмаиловна.

Келигов Алихан Ахметович.

Кишенко Татьяна Ивановна.

Кирниченко Елена Васильевна.

Ковалев Александр Ефремович.

Козубова Галина Александровна.

Козенко Сергей Александрович.

Козлов Владимир Анатольевич.

Колмогоров Валентин Михайлович.

Колесников Леонид Тимофеевич.

Колесникова Татьяна Владимировна.

Костюков Владимир Яковлевич.

Котиев Мурад Давыдович.

Котова Людмила Николаевна.

Кулаков Василий Терентьевич.

Кулебякин Сергей Александрович.

Куртиев Хаджимурад Юсупович.

Ледяева Лина Васильевна.

Леонова Розалия Георгиевна.

Лихачева Лариса Федоровна.

Литюков Александр Иванович.

Логинов Михаил Викторович.

Логинов Сергей Викторович.

Лодоненко Любовь Александровна.

Льянова Кейна Хаджимуаровна.

Львова Людмила Николаевна.

Магомадов Абдулрахим Амарбекович.

Магомадова Зайнап Сайдаевна.

Макаев Адам Хамидович.

Малилова Радимхан Магомедовна.

Мамаева Тамара Ивановна.

Маркушина Маина Михайловна.

Мастаева Ранса Махмудовна.

Машев Зиявди Арсанович.

Мещерякова Ольга Николаевна.

Морозова Людмила Константиновна.

Моркова Нина Федоровна.

Мусханов Сайди Ахмадович.

Мусин Руслан Шакирович.

Мусхаджиев Шахид Сатуович.

Мухамедзянов Абдулла Лукманович.

Нинченко Ева Николаевна.

Оздоев Джабраил Магомедович.

Орлов Иван Леонтьевич.

Орцуева Розабат Ибрагимовна.

Пантелеева Ольга Ивановна.

Патрикеева Тамара Федоровна.

Петухов Константин Григорьевич.

Погосов Владимир Григорьевич.

Подомина Таисия Ивановна.

Полтаев Ваха Кудодович.

Поленкова Валентина Михайловна.

Попова Таисия Ермолаевна.

Попов Юрий Федорович.

Пушкарная Любовь Васильевна.

Рахвилова Валентина Иосифовна.

Романенко Лариса Семеновна.

Рубанова Варвара Романовна.

Рупп Валерий Александрович.

Савицкая Светлана Антоновна.

Сагов Якуб Хасанович.

Садаев Вадуд Вахидович.

Саидов Бауди Магомедович.

Саиков Асламбек Шаирович.

Салтаханов Магомед - Салах Мовладиевич.

Салтыханов Мусос Безиевич.

Саркисянц Эдвард Аноп-дианович.

Сатуева Хава Сагид-Магомедовна.

Сахарова Лидия Михайловна.

Седнева Макка Турхоевна.

Селина Маргарита Михайловна.

Сигал Инесса Зелиховна.

Силина Нелли Николаевна.

Сворик Людмила Михайловна.

Смирнов Александр Дмитриевич.

Старостин Юрий Кузьмич.

Стебунова Дина Кондратьевна.

Стрельцова Любовь Леонидовна.

Стукалина Татьяна Михайловна.

Сулимов Шарпуди Дааевич.

Сусуев Дикваха Бантиевич.

Тамаханова Мая Эсултановна.

Тантаева Яхита Мутуалиевна.

Тарамов Султан Касаевич.

Татаев Хажажиб Хизирович.

Темирбулатов Суламбек Шамильевич.

Томин Виктор Георгиевич.

Трескина Виктор Георгиевич.

Умалатов Саламу Суламбекович.

Умеев Рамазан Тауколтанович.

Урузбиев Ваха Магомедович.

Успаева Зинаида Рамазановна.

Усаев Али Абубакарович.

Утробина Лидия Степановна.

Флейшман Владимир Павлович.

Фомичева Тамара Григорьевна.

Халуховев Магомед Бексаевич.

Хаматханова Аза Ибрагимовна.

Хамурзиева Лиза Хажажевна.

Хасаров Сайпуди Аслабекович.

Хасаев Яраги Ширванович.

Хасиева Роза Нурдиевна.

Хатуев Вахид Абдулрахманович.

Хатуева Лимон.

Хадиев Ломаян Ибрагимович.

Чамаев Сум-Умар.

Чебоксаров Евгений Александрович.

Чокаев Лема Хаджимурадович.

Шагаев Умар Алиевич.

Шадиев Заирп Абубакарович.

Шамин Алексей Михайлович.

Шаповаленко Таисия Ивановна.

Шевцов Михаил Сергеевич.

Шемелева Лейла Газимагомедовна.

Ширнева Лидия Павловна.

Шишханова Ранса Саслангбековна.

Щербакова Надежда Дмитриевна.

Эльдарханов Хасбулат Юсупович.

Юсупов Абуязид Юсупович.

Яковчук Владимир Михайлович.

Якубова Хава Мовладиновна.

Янгиева Ольга Хаджимурадовна.

Ядиева Лейла Юсуповна.

Яндиев Ахметхан Магомедович.

Ясенкова Валентина Владимировна.

Яшуркаев Муса Исаевич.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.
г. Грозный, 1985 шу, 20 март.

ФУД НОВКЪАДАР?

ЦхьайтталлаГІа пятилетка плана а ІІаийца социалистически деккаран а хоачашш ца деш, деккар ЧІодуеш хьАоаГІа Назранохьи трикотажни фабрика коллективо. Цо ХІара шера чаьнгалхьенна доккха зе а ду. Духьал ДІадахача шера дьь зе — 725 эзар сом. Оттабаьчо боаьмма дуккха доьхаГІа а кхьхьагаш оьсарле, ярахеш йола продукци эсала я, цунга ДІадоаш дар доаГІаЧу дуккхаГІа да. Іалаьмате во ДІадоаллаьл фабрикин тилетка ТІехьхьара шу а. Товарни продукци арахецара хьадарча шин бетта заьаин 97,8 процент, ТІехьаьхьа дувзаду барзкьыш хьадара план 88,9 процента мара кхоачашьяьц. Кхоачашьяьц поставищ яра план а кхьаьгаьна оьсарле ТІехьхьяра задаин а. ХІана лел предприяте коллективо ГІулакхаш ешийта во? Фуд новкъа дар, балха тІа Іаттаьш дар?

Цу хаттаршта жоп а луш, фабрика директора Мисыло Евгения Александровнис аьлар:

— Тха балха тІа чІоагІа Іаттаьш да, оттаьн график а йоацаш, электроэнергии ша да луш каст-каста сецаеш хилар.

Берригга бехк ца гІулакха ІІалаблила ГІерта чох тара дар по лийдар. Из-м духьхал укх шера ваьнгалхьенна ІІаьнгалхьа ІІана мигал. ШуІ коллективе ер пятилетка йоьлаелча денз а паччахьалхен декхар ТІадуьсаш хьа ма йогІий. Тамкха ІІулаьн ГІулакхаш ешийнийнен ІІана а доаьдан ешар директор.

Фабрика коллективо болх боаГІаеча боарамех ІІа ца ярах, ІІана ІІана ІІана

Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совете

Ший арГІанарча заседане Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Совет хьежай республика городнийн, кхаа ваха хьаха пунктийн, промышленни центрийн атмосферин фо бІех ца дайтара кхы тІа а де дезаре лоруш деана.

Заседане белгалдаьлларг, цхьаьлочуьнна министерствашца, ведомствашца, производственни объединенешца, предприятеша атмосферин фо лорадара тІадерзадаь ГІулакхаш чакхдахара лергІта уйла тІайохийташ ца хилар а, хІаьта ца баьхан долуш лаьтташ; хиш, кхыйола Іалама объекташ бІехьеш хилар а. Іаламашца бІеха веществаш атмосфере кІезнаГІа ахийтара оттаьл заданеш кхоачаьнгІа, хийца юкъенхьехьаш оттаьдеш кІезнаГІа хулийташ вІаллаца хулийташ йола технологически процессаш. Фо бІехдеш йола веществаш арахийта оттийташ ваданеш кхоачаьнгІа, хийца юкъенхьехьаш, кІезнаГІа хулийташ йола технологически процессан юкъенхьехьаш, технологически дисциплина, чоагІъяра, газ цІенъешн дом хьалувцаьнн йола керда установкаш хьаьлъерен болх бен ярий эффективность лакхъярен производствашца бийдаьлен йоагача хІаманн кхыча тайпашца болх бе йола-ялийтара чотагІа а хІаьта иштта хувцанза ца йоале производства профиль хувцара, арахецча продукце оьсмаш кІезнаьрга цхьаьнна техника участваш городийн, хьа баьхача кхыча пунктийн промышленни центрийн зонашкара арахецча чотагІа а.

Автомобилийн кхыча транспортни средствийн двигателашка болх баьн йьннача газашца цхьана фера арахьеча аулаьмо веществаш кІезнаГІа еза болх баьн йьннача газашкара фо бІехдеча веществашца оттаьл нормативаш йинза кхоачаьнгІа, доагор чуьхьа доагадеш йола двигателашца цу газийн бІехалн кІурн кІезнйбеча техникеран средствашца кийчьяра, транспортни средствашца городийн, ваьхачаьнгІа кхыча пунктийн фо бІехдеш йоаьа веществаш кІезнаьрга чотагІа.

НГІАССР-е атмосферин фо лорадара йолча Паччахьалхьен инспекцийна, республиканскин санитарно - эпидемиологически станцийна, Іаламе лорадеча Ерригрессийн общественна республиканскин Совете кхаьнарчаьнна болаш тІахьожам лоаттабаг атмосферин фо лорадарах долчча законодательствийн дІадехарах дилла хьоачаьнгІа. Республике бахача наха юкъе кхоачам болаш пропаганда ян Іаламе лорадара эвенаьнга.

Промышленнин автотранспортни предприяттена арахьувса фо бІехдеш йола веществаш оттаьлча норматаш йоаьлеш кІезнйьрга 1986—1995 шерашца чакхйахьарг-йолча мероприяттийн комплекс белгалъяьлл. Министрий Совето, Ув мероприяттеш экономически социальнин планашца юкъенхьехьа еза. Фо бІехдеш йола аратувса веществаш кІезнйе лерХІ отходаш кІезнга хулийташ вІалла ца хулийташ йола технологически процессан юкъенхьехьаш, технологически дисциплина, чоагІъяра, газ цІенъешн дом хьалувцаьнн йола керда установкаш хьаьлъерен болх бен ярий эффективность лакхъярен производствашца бийдаьлен йоагача хІаманн кхыча тайпашца болх бе йола-ялийтара чотагІа а хІаьта иштта хувцанза ца йоале производства профиль хувцара, арахецча продукце оьсмаш кІезнйьрга цхьаьнна техника участваш городийн, хьа баьхача кхыча пунктийн промышленни центрийн зонашкара арахецча чотагІа а.

Автомобилийн кхыча транспортни средствийн двигателашка болх баьн йьннача газашца цхьана фера арахьеча аулаьмо веществаш кІезнйьрга еза болх баьн йьннача газашкара фо бІехдеча веществашца оттаьл нормативаш йинза кхоачаьнгІа, доагор чуьхьа доагадеш йола двигателашца цу газийн бІехалн кІурн кІезнйбеча техникеран средствашца кийчьяра, транспортни средствашца городийн, ваьхачаьнгІа кхыча пунктийн фо бІехдеш йола веществаш кІезнйьрга чотагІа.

НГІАССР-е атмосферин фо лорадара йолча Паччахьалхьен инспекцийна, республиканскин санитарно - эпидемиологически станцийна, Іаламе лорадеча Ерригрессийн общественна республиканскин Совете хьежай республика городнийн, кхаа ваха пунктийн, промышленни центрийн атмосферин фо лорадара даьхьа законодательства дІадехарах дилла хьоачаьнгІа.

Заседане белгалдаьлларг, цхьаьлочуьнна министерствашца, ведомствашца, производственни объединенешца, предприятеша атмосферин фо лорадара тІадерзадаь ГІулакхаш чакхдахара лергІта уйла тІайохийташ ца хилар а, хІаьта иштта ца баьхан долуш лаьтташ; хиш, кхыйола Іалама объекташ бІехьеш хилар а. Іаламашца бІеха веществаш атмосфере кІезнаГІа ахийтара оттаьл заданеш кхоачаьнгІа, хийца юкъенхьехьаш оттаьдеш кІезнаГІа хулийташ вІалла ца хулийташ йола технологически процессан. Фо бІехдеш йола веществаш арахийта оттийташ ваданеш кхоачаьнгІа, хийца юкъенхьехьаш оттаьдеш кІезнаГІа хулийташ вІалла ца хулийташ йола технологически процессан юкъенхьехьаш, технологически дисциплина, чоагІъяра, газ цІенъешн дом хьалувцаьнн йола керда установкаш хьаьлъерен болх бен ярий эффективность лакхъярен производствашца бийдаьлен йоагача хІаманн кхыча тайпашца болх бе йола-ялийтара чотагІа а хІаьта иштта хувцанза ца йоале производства профиль хувцара, арахецча продукце оьсмаш кІезнйьрга цхьаьнна техника участваш городийн, хьа баьхача кхыча пунктийн промышленни центрийн зонашкара арахецча чотагІа а.

Министрий Совета заседане дийнад 1984 шерара Нохч-ГІалгІай АССР Паччахьалхьен бюджет кхоачаьнгІара итогех дола доаг.

● ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ ОПЫТ МАССАНЕНА

ПАЙДАНЕ ПОЧИН

ДІадахача шера «Астраханский» технологех 80 гектара тІа помидраш кхеийр оаха. Ольто хьаьхкхар цу хьаьсапе баьлдаьрарш кхедар гетара пайдане гІулакх долга. План 215 центнер йолаш, хІара гектара тІара юкъера лаьрХІаьна 250 центнер помидраш чуийцар оаха, хІаьта Исмаилова кулгалдаьча бригаде — 260 центнер.

Практико кхьаьта гучадаьлларг Ачхой - Мартановскин района хьалаьшна индустриальни технологех помидорел соьнгІа кхыйола кулгаьраш а кхее йийш йолга. Цу технологе цхьаьца элементех пайда а эшаш соаьна 120 гектара тІа хох, шарадаьш кхеийр оаха, цунах оаха. Цу гІулакхо таро елар баьлдаьарашта доал деш деча дукхача балхашта аграеш хилаьна бир. ХІаьта «трефримид» кийчьо 1,2 килограмм трефлан, 4 килограмм дефинамид оала молхаш вІаьшаГІ а эеш..

Цхьан мугІарагІа СО-42 яхача селлкашца дІайийра оаха помидораш, цар хІара котарга юкъе 14 сантиметр юкъ а юташ.

Помидраш «Факел», «Утро», «Ракета», Волгоградски 5/95», «Новинка Приднестровья» яхача «Зонтот гІица дІаоьш яраш кхеийр. Кхьаьста пайдане да «Факел», «Ракета», «Утро» яхараш дІаер. Цар кІотарг бутуьр а йолаш дика латташ хуьл.

Гя дІайийна 6—7 дн даьлчеи Іаьнкха помидораш ГІалгІай ГІулакхьерийн цаш лаьрХІа приспособлен а ечка кхоссца культивацийн йир. Зиза даьккхаьсьхьа хІара гектара тІа бІаь кийчьо. Ах кхоачаьнгІа ах. Эмачин селитра техар. Дика хуьл хІара гектара тІа 120—150 килограмм а кхоачаьнгІа. Эмачин селитра тІехьаГІа суперфосфат тессача.

Рассадаца а йсаьшш ги тессаш Іаьовш йолаш помидораш дика хьувсь цаьнна лергІта хий дуллаш хилча. Из ха а ховш помидораш дІайийна лаьтта 5—10 процент мара баьшхало ца хуьлаьнна, хьаьлаьтта а довг-лийташ массе хана цхьаьн яха дешаш.

Из болх бир оаха баьлдаьрийн овлашта геттара деза гумай яха оасар хІаьландара. Лаьтта хоадо хаш агротехнико ДІадехьаха боарамах аммични селитра, суперфосфат яха минеральнин удобреений тайсар.

БІаьстн баьлдаьрарш ДІадера кхаш кийчьеш йийача ВП-8 яхача планировщикехи КРГ-3,6 яхача культиваторех пайда йийачуьл тІехьаГІа, КВГ-1,4 яхача катокашца кІезнг-дукха Іотоіадир лаьтта, тІера нийс а деш, ТІаьхха харцашца а дьхе царна чу гІолла «трефримид» оала гербищад а теха из феца дІаьуьрг йоаьаш цунна лаьтта тІехьаьхар. Цу тайпара хаш тоадара болх ДТ-75 марках йолчА тракторах, ПОУ яхача опрыскивателах, КОР яхача культиваторах латтача агрегташца бир. ХІаьта «трефримид» кийчьо 1,2 килограмм трефлан, 4 килограмм дефинамид оала молхаш вІаьшаГІ а эеш..

Цхьан мугІарагІа СО-42 яхача селлкашца дІайийра оаха помидораш, цар хІара котарга юкъе 14 сантиметр юкъ а юташ.

Помидраш «Факел», «Утро», «Ракета», Волгоградски 5/95», «Новинка Приднестровья» яхача «Зонтот гІица дІаоьш яраш кхеийр. Кхьаьста пайдане да «Факел», «Ракета», «Утро» яхараш дІаер. Цар кІотарг бутуьр а йолаш дика латташ хуьл.

Гя дІайийна 6—7 дн даьлчеи Іаьнкха помидораш ГІалгІай ГІулакхьерийн цаш лаьрХІа приспособлен а ечка кхоссца культиваторех йийачуьл тІехьаГІа

Сийлахь-йоккхача Коталон 40 шу дузаш

ЦІЕНА ВАХАР

Города промышленни бистош йоаагаш ар. Кавказ меттаг-мехкадаттаза тІаккача пІергаш шоай хур деш бар фашистан. Шоаш хІалаьнешше а цаІ шоллаг йоуна тІехьаьнаш хьаччужар немций самолеташ.

1943-ча шера Грозный моастагІчох лораеш латтача 16-ча дивизийо - артиллерист-ский полке телефонистка ер Ларионова Дуся. Юкьерча дегІаьра, шийла говрийоча бесса тоаьв форма а юхьаш йолча кьовача кхалсаго бомбей лелхар, бомбардировщикашт теркала ца деш, командаш дІа-юха телар тІом беш йолча батареллина.

— Кхераме дешарий? — хетт ас Евдокия Дмитриевнага, производственно - товарни контора центральнай лабораторе лаборантка.

— Мишта дешар?! — йоах цо, цепьаьнна. — Бакъда, фашистащарна гоамало дерриг а линдора.

ХІанз оаха нІаьмаьл леча лабораторера яхай Ларионо-на фронте. Комсомола райкомо мотт а ях, радистан курсашт ахьаар цо.

...Ростова гаьна йоаьщаш лаьтта полк гІаьрахошна баьчча гоиа юкьеьха минут яхаьзар. Борташ тІа ІаьржІаргаш а долаш йода ушкаьл хуьлалаьр ашна хеташ ахьмелло тийса ся да из. ШоллагІаьр — документ хроника. Указа автарна юкьедоалаьдаьл революционе бирса ханнаш, коллективизацие ренош. Сийлахь - боккхача ДайМехка тІема денош дуьйцаш дола архивашкара документаш, вай хаьара хроника. Кхоалагіа этап — иа драматургическе материал. Художественни йоаьг а еш тоа а еш, уьхьаьа йоаьтх Аушенгіаьр дезалах лаьцна дуьйцаш йола ситуацеш, - событеш.

Вай театра болхлоьнна цхьаьна ца спектакла тІа бола беш ба Ленинградера художник Акопов Роберт, балетмейстер москвич, Бурятсин АССР искусствей заслуженни деятель Громов Юрий. Дикка йоаьшал тесад Юре вай театрна. Цунах ІоІ - новьхосталла нурайпловщина оттаьл маскарадспектакль, царна юкъе — «Бременски музыканташ», «Могаш воллаше а могашповадр», «Сийлахь вайна», «Юбилей». Нохч-ГІалгІайчен театральни искусстве шиг тайнара хозар ларт оттаьлІаьн дІа ма-цунена ваІ театраштчеа юкъе эттар. Цу тайнарча пІашагІкхетаро гІо ду актерий гоаьал лаьхьара, масаьа а уьх ІаьгІаьга а эшнача а кусибате хилийтара. Музыка язъьеш ва цІн хеза воваьш йола московски композитор Габелий Иракли. Дуьхьагіа даьлъе из я пьеса а спектакла а тема йоаьгІьеш, дицаГІа из хьахоьхча ваШтІехьдоаьш ДОЛЧА ВАЙНЬЛА ЙІЛЛЕЙ ЛАРДА ТІЕ ЯЗЪЬЕ МУЗЫКА. Спектакла керрТера тема дицаГІа а йоаьргаГІа а йоаьпхьаш дола йилли лекарг ба вайна масаьнера дика воваьш войча хІанз Москверча Доккхача театре солист йолча, Нохч - ГІалгІай АССР заслуженни артиста - ІІлилаьрхочо Минцаев Мовсара лоХкаш, дикка даьхьа лоаьщаш хургІа ухаьаа вайнаьха маІаЧа ВЕНА ХО ХОРО ДІАОАЬЩАЬ ДОЛА ПІЕЛЕШ а. Представленни чулоацам йоаьрга болаьш хьожачар безам тІагІоробоЛаьш хилийтара духьа пайда эцарбга ЦУН ДИЗЗА СУРГ-СИБАТ ОТТАДАРА ЙОЛЧА ОРРИГАЧА ТАРОЬЕХ.

Цу доаьхьа цІейна тІехьа кахьалоБхаш хьІнаре къьхьеш боахх нохчий арТисташ а. Цар нийсьеьл я йлЛеХи стихаеХи йола поэма ЯЗЪЬЕА ЖАНРАТ ЙОЛА СПЕКТАКЛЬ. ЦУН АВТОР ВА ИЗ ОТТАЕШ ВОЛА НОХЧИЙ ТРУППА КЕРТТЕРА РЕЖИССЕР РСФСР искусствей заслуженни деятель, РСФСР Паччахьалхьеш преме лауреат, Ленинсен преме лауреат, Ленинскийн комсомолан Нохч - ГІалгІайчен республиканскеи преме лауреат йола «Сий лаьхьа ГІа йола со» яха спектакль оттаьлІаьн. Цунах ІоІ ВОЛА ГЕРЧИНОВ ЛЕОНИДИ.

Фу тема йоаьпхьаш, сенах лаьца дуьйцаш я пьеса? Цу ларде дикка йоаьпхьаш ВАЙНА МАССАНЕНА ДИКА БОВЗАШ БОЛЧА Советски Союза Турпала Аушев Руслана дезалах дола а дуьйцаш. Цунна дуьхьаьнда авторашца хьаьхьоьх революцегара таханарча деношна кхаЧ чалца дола вай хаьлхьа, вай мехка история. Я уьхьаьа таханарча Афганистана эпизлах лаьца дуьйцаш йола эпизода а. Иштта, пьеса а спектакла а керрТера тема — ноахалгІ — преемственность, советски хьалха тІемен ВАЬХЬГАЧЕНИ ТУРПАЛА ГІулакхашца ГІолла тІехье кхеаш хиларг. Хьаь аспектах, кхаь тІаьнах ДАТТ ИЗ спектакль. Царех цаІ эпиченсиг а. Цо нийсьеьл ларде лоаьл хьалха поэзи, масала, цунна юкъедоаГІа «Мишта хьалдир ГІала» яха ГІалгІай къьнарга нийл. ГІала — из дезалА, хьалха, мехка символически сург - сибат. Эзар шерашка нраз долаш ма-мунисташна чІоаГІЬЯР ДУХЬА ЛЬАЛАР. ЦИГА БАТАРЕЛ ПАРТОРГ ХУЛ ДУСЯЙХ.

Инаралагара салтечуна хкаччална цхьаккха а шек вацар гитлеровски Германин ошарГиЛарах. Хьаьта а йинза КОТАЛО " ЙККХАРГІА БОЛА ХОАМ ЦІЬХХА ХЕЗАР. Из хоам бенача хана Румыни ер ЛАДОКИЯ ДМИТРИЕВНА.

...1945-ча шера октябрь бетта Грозне юхаІЬаера Ларионова, ше хиннача лабораторе. юха а балха оттар. Дуьхьаьнца лабораторе ер. ТІаккха моторист йІир цо. Цхьаьн юкьа болх берГа-ву, ньина хеташ ер, баьхьа, 21 шера моторист а хинна, цІнгара тІехьа. Хьаьр.

— Фу пенсе дуьнг оаш,— йоах Евдокия Дмитриевнаца ела а къьнаьл, са-м сатуьрг-дац се дІаЕмача коллективах а сай предприятех а ЛЬИНА ЦІАГІА ЯГІА. ЦХЬА ШУ а даладе уьккхаза юхаера со. Са дерриГа вахар уьхьаьа дІаДахьл. ТІОМ ХЬАЛЕЬХА ЦХЬА 16-гІа установка мара ЯЦАРЬ. ХІАНА УЬХ ИЖЬ Я. ТЕХНОЛОГИЧЕСКИ ПРОЦЕССАН ЧОАЛХАЬНЕ ЙИЙРАЬЛ.

Евдокия Дмитриевна ях коммунист. ХьаьнаІа, къьхьеГаН БЕНАШ ВОЛА САГ ВАХЬЕ ДЕНХАРИЙЛА ВОЛЧА ХЬЫСАЛЕ ЦІЕНА.

Н. КЕДРОВ.

ЮБИЛЕЙНА ХЕТАЯЬ

Сийлахь - боккхача Дайм-мехка тІем тІа советски хаажо Котало йьккха 40 шу дикара юбилейна баха ма боаГІаГара наькъаболх Рурадилов Ханшаий цІеранІ-а Нохч - ГІалгІай наччаьхьаьл кхеп драматически а театра нохчий а ГІалгІай а театральни группай режиссерашт, актерашт, беррига болхлоЬ.

Цу дезача цІейна тетаьра ГІалгІай театро нийтьеьр хІаЬзарчоа «Хьал а ГІетте, волле!» яха условни цІн йола спектакль. Цун авторашца ГІалгІай труппа керрТера режиссер — Нохч - ГІалгІай АССР искусствей заслуженни деятель, РСФСР Паччахьалхьеш преме лауреат, Ленинсен комсомола Нохч - ГІалгІайчен республиканскеи преме лауреат Хаькишев Руслан. Ленинсен комсомолан Нохч - ГІалгІайчен республиканскеи преме лауреат йола «Сий лаьхьа ГІа йола со» яха спектакль оттаьлІаьн. ЬьжА лаьца ер Герчинов Леонидин.

Фу тема йоаьпхьаш, сенах лаьца дуьйцаш я пьеса? Цу ларде дикка йоаьпхьаш ВАЙНА МАССАНЕНА ДИКА БОВЗАШ БОЛЧА Советски Союза Турпала Аушев Руслана дезалах дола а дуьйцаш. Цунна дуьхьаьнда авторашца хьаьхьоьх революцегара таханарча деношна кхаЧ чалца дола вай хаьлхьа, вай мехка история. Я уьхьаьа таханарча Афганистана эпизлах лаьца дуьйцаш йола эпизода а. Иштта, пьеса а спектакла а керрТера тема — ноахалгІ — преемственность, советски хьалха тІемен ВАЬХЬГАЧЕНИ ТУРПАЛА ГІулакхашца ГІолла тІехье кхеаш хиларг. Хьаь аспектах, кхаь тІаьнах ДАТТ ИЗ спектакль. Царех цаІ эпиченсиг а. Цо нийсьеьл ларде лоаьл хьалха поэзи, масала, цунна юкъедоаГІа «Мишта хьалдир ГІала» яха ГІалгІай къьнарга нийл. ГІала — из дезалА, хьалха, мехка символически сург - сибат. Эзар шерашка нраз долаш

КОТАЛОН БАЙРАКХИЙ СИЙ ДЕШ

Наггахьа мара ІаьрагагаІ вайна ТІаьхьаьгІ ШУХОЙ ІаьрагаІна этта хий. ЦхьаБаьхьа, цар дог тохалу дуьхка ха йьлначуо ТІехьаГІа ТІема тІа дехьаьн сийлен байракхийн ІаьрагаІийча.

МуГІаеГІа латт комсомольцашт, гроженски педагогически училища студенташт. Тахан уьхьаьа и дог тоаьдолийхаш йола событи — «Коталон байракхийнкахьа нийсьеьл яха Ерригсоюзни акцеиа юкьеЬоаГІаш, уьхьаьаца ДІаЬолаьу республика районашна хургІола тІема байракхий эстафета. Уьх байракхан ваІ Даьхен сийлен ларде ГІаьхьаьнца Даймехка тІем тІа, Европа хьаьхьаьн ІІаьхьа мостагІчоа мукьадорахча.

ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома секретаря Г. Чумакова хьайийлаьча шитнице ба тІе 35 даньа дьыцаьаш: В. М. Азамов, Б. С. Чадов, Ш. С. Вагапов, В. В. Лубенко, А. М. Яковенко. ТІом болаьлуш тахан шоаш хьоашалгІа баьккха кагирхой йІезнига боккхаГІа мара хиннабаш уьх. Цу хьаьрча педучилища выпускникийн Х.М. Магомед-Мирзоевен М. Бейбулатовен ханара хиннаб уьх, салтий гІирс тІа а бийча моаскаьнЧоа дуьхьаьлотта болхаш.

Низ болча тІема машинаш ТІа ИГІа хано бесаа ньха, дошо бос бола «Вай Советски Дьаьхе баьхьан» яха йоаьзуш ТІадола байракхийн. Гроженски гарнизона ШУХОЙ сийлен эскорто уьхьаьа енай Ленина, Суворова, Кутузова орденаш ледаеча цІеча байракха 16-ча Черниговски дивизе 60-ча гвардейски кавалерийски полка, 409 стрелкови дивизе 400-ча Севастопольски стрелкови полка байракхаш.

Эттара машарех йола хьехархочун профессеи кержа школа кьона йола футболисташ.

Цунна тІехьаГІа «Монтажник» лайкар «Машиностроителаца», цу яхьо счет 3:1 йолаш котлъьлар «Монтажник».

Цу яхьашка йоаьгІьаьнна ШИ команда СДЮСШОР-а яри «Монтажника» лайкар финале, цига шоллагІчо КОТАЛО А ЛЬЬХХАР, ЦОХ РЕСПУБЛИКА ЧЕМПИОН А ХІЛАР.

СУРТА ТІА: футболах йолча республикан ІаьнпервенствА ЧЕМПИОН «Монтажник».

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

Апрелера хаоттам

СССР Гидрометцентро беча хоамагІа, Кавказа малхбоалехьарча дешьа тІа юкьера фегара-температура дуьхкаЧа шерашка юкьера хиннА температура 8—11 градус я).

Хаоттам БайхагІа хургба бетта шоллагІча ПІЕТТ ДІИННАЬЬН ХЬОАГІАЧА ИТТ ДЕН ЦХЬАЬШОДОЛЧА ДЕНОШКЕН, ДІИЧАЬХА 19—25 ГРАДУС ЙІОВХАЛ А ЙОЛЕШ.

Дуьккхача шерашка юкьера лаьрхІача хинначуьл КІезигагІа хила тарлу йоаьчаш (дуьккхача шерашка юкьера лаьрхІама хиннера — шаьрча районашка 31—32 миллиметр, лоаьшта юхьерчен лоаьмашкарчен районашка 40—53 миллиметр я).

Апреле фегара температура сов хувцалуш хила тарлу. Масала, 1970 шера 13 апреле эггара лаккхІа йола фегара температурА Грозне 33,7 градус йІовхал йолаш хиннай, хІаьте 1911 шера 1 апреле — 8,3 градус шелал йолаш.

Йоачаш а мишта хувцалуш хила тарлу. 1938 шера апреле 57 миллиметр хиннай уж, хІаьте 1950 шера апреле 4 миллиметр мара хиннаЬ, нормагІа 32 миллиметр хила езаш хиннача метте.

Апрель бетта доХ УВТТЕН ДІ а кхьькьаш доГІа делхен терлу.

А. СЕРДЮКОВА,
ГМБ йоккхаГІйола инженер-синоптик.
г. Грозный.

«ЮНОСТЬ» ЯХАЧА КИНОТЕАТРО, «КОНТАКТ» ЯХАЧА ГОРОДСКОЙ КАГИРХОЙ КЛУБО
5 АПРЕЛЕ
«ДЕЗАЛА КЬАИЛЕНАШ»

яхача художественни фильма премьера хьокх. Режиссер — Вадерий Ахадов. «Таджикфильма» киностудин.

ДІайолалу 19 сахьаш 20 минутш йьлча.

ТЕЛЕВИДЕНИ

2 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хаа».
8.35 — «Иванси-телеси». Мультфильм.
8.45 — «Н. Римски-Корсанов. «Снегурочка» яха опера. СССР Союза Паччахьалкхен академически Йоккхача театра спектакль.
12.10 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Юртара знайовхаш». Телевизионни документальни фильмашт «Ший уйла», «Юртара пейзажаш».
15.30 — «Дешо шайба» яхачу клуба приз яьнхара.
16.15 — «Кердадараш».
16.30 — «Г. Х. Андерсен — «Фальгаш историеш».
16.55 — УССР Паччахьалхьен заслуженни напелла бандуристий концерт. Киевера передача.
17.25 — Советски Союза Турпалца вне-адмиралца Г. И. Шедринаца школьниташ вІаьшагІкетар.
18.10 — «Зулам дььчара ведда». Телевизионни документальни фильм.
18.20 — «Хьаьстаьш».
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — «Іилмен вахарш».
19.30 — Мультфильмашт: «Тюльпанех дола илли», «Керда бутт хьаЬдІаьр».
21.00 — «Хаа».
21.35 — Сийлахь - йоккхача Коталон 40 шу дизаррга «Коталон стратеги» яхача документ. Ер-реш йола телевизионни документальни фильмаш. Премьера. 5-гІа фильм — «Кавказски щит».
22.35 — «Юха а хьа оаз хоз сона».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Хаа».
8.15 — «ЦІин хийн». Іилмадовзийтара фильм.
8.35 — Географи. Географически открытийеш историеш.
9.05, 13.05 — Немций мотт. Хьеха 1-гІа шу.
9.05 — П. И. Чайковский. «Щелкунчик» яха балет-фильм.
10.05 — Дешархошта. Физика. Физикин Іилма - техническа революцин.
10.35, 11.40 — А. Н. Толстой. «Эрсий оамаг». 6-гІа класс.
11.05 — «Шиолаьннашкатта — мьаьхха». 1-гІа передача. «Мьаьх вайна уйлув я».
12.10 — Зоологи. 7-гІа класс. Оаьхарий.
12.35 — Історн. 7-гІа класс. Емельян Пугачева кулгалдеш хиннА. ерестьянскеи тІом.
13.35 — Р. Гамзатова лирика.
14.05 — Історе оагІонаш. «Со — Советски Союза гражданин». 12-гІа передача.
14.40 — «Тамашийна басраш». Советски йоазонской фильмашт.
14.00 — Музыка. Э. Григ. «Пер Гюнт».
14.30 — М. Зощенко. Произведений оагІонаш тІа ГІолла.
15.20 — «Кердадараш».
17.25 — Документальни фильмашт программаш. «Эстафета». «Колпатий дийна хийн».
18.15 — «Дуьнен хьаьхьаьта юкьера обозрени» (нохчий меттала).
18.45 — «ІІа довззш дола илли». Телевизионни художественни фильм.
19.00 — «Нохч-ГІалгІайчен ДІ».
19.20 — «Альманаха оагІонаш тІа ГІолла, «Орга» (нохчий меттала).
19.30 — Кіиграгіа йола спорт. «Ирсий йола». «Бийса дьаьжьала хийна шув, берашІ», «Фина приключеньеш». Мультфильм. 5-гІа передача.
20.15 — «Дуьнен хьаьхьаьта юкьера панорама».
21.00 — «Хаа».
21.35 — «Стамбуле йода экспресс» яхача йІн» сери йолча телевизионни художественни фильма премьера. (Венгри — Италь). 1-гІа сери.

3 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хаа».
8.35 — «Коталон стратеги». Дуьнен серийе йола телевизионни документальни фильм. 5-гІа фильм, «Кавказски щит».
9.40 — «Путешественний клуб».
10.40 — «Стамбуле йода экспресс», йІн» сери йола телевизионни художественни фильм. 1-гІа сери.
11.45 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Березинсий биосферний». Іилма-довзийтара фильм.
15.40 — Тха норресонденташа дуьйцу.
16.15 — «Кердадараш».
16.15 — Классически музыка концерт.
16.40 — «Буратино выставка».
17.10 — «Цхьа оазн массенчА» Ференц Бегаки (ВНР).
17.45 — «Кайле и Бука» яхача мультипликационни фильма премьера.
17.55 — Лыжни спортах йола дуьнен хьаьхьаьта юкьера яхьаш. «Гінобуьен цІей». Марафон.
18.25 — Сулоутпхи экзаьрх йолча документальни фильма премьера. «БерриГаш а цун юкъера ба». «Советски Гарзащарца Низаш» яхача музыкара.
18.45 — «Вай беш».
18.35 — «Дуьнен кагирхой».
20.10 — Волжски Ташкьа хьаьхьаьн эрсий хьаьхьа хора концерт.
21.00 — «Хаа».
21.35 — Сийлахь - йоккхача Коталон 40 шу дизаррга. «Документальни экран».
22.35 — «Юха а хьа оаз хоз сона».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Хаа».
8.15 — «ЦІин хийн». Іилмадовзийтара фильм.
8.35 — Географи. Географически открытийеш историеш.
9.05, 13.05 — Немций мотт. Хьеха 1-гІа шу.
9.05 — П. И. Чайковский. «Щелкунчик» яха балет-фильм.
10.05 — Дешархошта. Физика. Физикин Іилма - техническа революцин.
10.35, 11.40 — А. Н. Толстой. «Эрсий оамаг». 6-гІа класс.
11.05 — «Шиолаьннашкатта — мьаьхха». 1-гІа передача. «Мьаьх вайна уйлув я».
12.10 — Зоологи. 7-гІа класс. Оаьхарий.
12.35 — Історн. 7-гІа класс. Емельян Пугачева кулгалдеш хиннА. ерестьянскеи тІом.
13.35 — Р. Гамзатова лирика.
14.05 — Історе оагІонаш. «Со — Советски Союза гражданин». 12-гІа передача.
14.40 — «Тамашийна басраш». Советски йоазонской фильмашт.
14.00 — Музыка. Э. Григ. «Пер Гюнт».
14.30 — М. Зощенко. Произведений оагІонаш тІа ГІолла.
15.20 — «Кердадараш».
17.25 — Документальни фильмашт программаш. «Эстафета». «Колпатий дийна хийн».
18.15 — «Дуьнен хьаьхьаьта юкьера обозрени» (нохчий меттала).
18.45 — «ІІа довззш дола илли». Телевизионни художественни фильм.
19.00 — «Нохч-ГІалгІайчен ДІ».
19.20 — «Альманаха оагІонаш тІа ГІолла, «Орга» (нохчий меттала).
19.30 — Кіиграгіа йола спорт. «Ирсий йола». «Бийса дьаьжьала хийна шув, берашІ», «Фина приключеньеш». Мультфильм. 5-гІа передача.
20.20 — «Содружество». Телевизионни журнал.
20.50 — «Адмирсни зарисовкаш». Документальни фильм.
21.00 — «Хаа».
21.35 — «Стамбуле йода экспресс» яхача йІн» сери йолча телевизионни художественни фильма премьера. 2-гІа сери.
22.30 — «Кердадараш».

РАДИО

2 АПРЕЛЬ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (ГІалгІай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
8.15 — «Гроженский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
8.23 — «Сердало» газета обзор.
8.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачай программа (ГІалгІай меттала).
8.36 — Инструментальни музыка концерт (ГІалгІай меттала).
9.15 — «Безхтонхан лаьдар хилар (нохчийн меттала).
9.30 — «Ньона заманхо» (ГІалгІай меттала).
16.00 — Передачай программаш. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
16.01 — «Салте Коталон нАьха йоаьш» (эрсий меттала).
16.18 — «Юрта боахама хьалаьа латтаРшта». Концерт (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.30 — Керда хоамаш (ГІалгІай меттала).
18.39 — «Юртара вахар» (эрсий меттала).

УКВ

17.00 — Добринина В. ИлЛеш.
17.34 — «СалоІаьна минуташ» яха передача.
17.50 — «Партех, Ленинах, Дьаьхьаьх ашарах лекх» Концерт.
18.29 — Илли дІаоаьл Малинаси Аймаиеси АндамировгІар.

3 АПРЕЛЬ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (ГІалгІай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
8.15 — «Гроженский рабочий» газета обзор.
8.23 — «Ленинан ненъ» газета обзор.
8.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачай программа (нохчий меттала).
8.36 — Мотт тигарча авторий произведеннаш (нохчий меттала).
11.15 — «Хьаька» яхача совхоза воккхагІа волча жа Іуна Муцагов Галанена йола музыкальни радиооткрытийа (ГІалгІай меттала).
11.30 — Спортхьаьн Нохч-ГІалгІайчен (эрсий меттала).
13.15 — Советски композиторий ДАЬЛЬСАН (эрсий меттала).
16.00 — Керда хоамаш, Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
16.01 — Дуьнен хьаьхьаьта юкьера обозрени (ГІалгІай меттала).
16.15 — «Хьоьна, Даьхе, Салтечун дог» (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (ГІалгІай меттала).
18.30 — ГІалгІа лелаьдечар бІаьстенан ГІІгІаьхьа» (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — «Шиъ сагІ яхача Федоровна Ирина» тІа оттаьлІ радиокомпозиций.
17.31 — «Мах бетаьнна» яха атеистически дуьйцаьш.
17.55 — Хьалхарча хан вокал.
18.25 — Лирически музыка концерт.

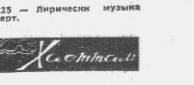

Тахан республике ГІоллен Грозней мотташ а йолаш, ІІІ-ча а йоаьщаш. ІІІ-ірийна цхьаьолча мотт ІІІ-ІІІ-ча а доаллаш, малхбоалехьара секунде 2—7 метр чІоаГІа мух а хьехкаш хилен фегара температура БИЙСАНА 0—5, дийнахьа 12—17 градус йІовхал йолаш хилен тарлу.

Метеостанция.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; заместитела — 2-85-07; бехкгочаьна секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-54-04; промышленностех транспортех — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; письмой — 2-85-64; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС. 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Газет арадулл шинареи, ереи, шоаттеен деношка

Лора хьехамаш

КЕР ЧУ ХУЛА ЛАЗАРАШ

Кер чу хьаьхулаш дола остри хирургически лазар нийтьтаьча ГІнахочун ІІхеа операци ешнолча хирурга говзаьх тийша Іан. ДуьнхаГІа долча дьаьхе из тийша да сиха а доаГІаеча бесса а лазара корта лахарахь учреждение кІоачаьарахь.

Кер чу хулаш долча остри хирургически лазарашт а юкъе дуьхьаьгІ ІІІ-ІІІ-ІІІ-